

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer
2019-411

Kontor
EKN

15. maj 2019

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 21. maj 2019

Dagsordenen for rådsmøde (almindelige anliggender) den 21. maj 2019 omfatter: *MTF 2021-2027, forberedelse af Det Europæiske Råd den 20.-21. juni 2019 samt sag som ikke er på dagsordenen for rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. maj 2019 vedrørende udkast til institutionel rammeaftale for bilaterale forbindelser mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund*. Alle punkter forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, som er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. maj 2019.

Dagsordenspunkt 1: Den kommende flerårige finansielle ramme – MTF 2021-2027

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. maj 2019 forventes en overordnet politisk drøftelse af status på MTF-forhandlingerne. Der forventes tillige en politisk drøftelse af de eksterne instrumenter under budgetkategori 6, og i særdeleshed instrumentet for naboskab, udviklings-samarbejde og internationalt samarbejde – forkortet NDICI. Ministeren for udviklingssamarbejde forelagde den 26. april 2019 forhandlingsoplæg vedrørende NDICI.

Det er en vigtig drøftelse, fordi den handler om mange af de instrumenter og redskaber, som EU skal bruge til i praksis at trække verden i den rigtige retning. Med de mange, svære internationale udfordringer, som Europa står over for, er det centralt, at vi sikrer, at vi kan varetage vores interesser over for omverdenen.

De centrale forhandlinger om EU's flerårige finansielle ramme er fortsat på et relativt tidligt stadie. Der forventes således ikke truffet beslutninger på nuværende tidspunkt i forhandlingerne, når det gælder de konkrete beløb.

Sideløbende med det centrale spor forhandles en række sektorforordninger, hvor regeringens ministre i vid udstrækning allerede har forelagt forhandlingsoplæg. Det er her, at der primært er sket fremskridt.

Eksempelvis har udenrigsministeren indhentet forhandlingsoplæg i Europaudvalget til Globaliseringsfonden, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden, fælles regler for en række EU-fonde (CPR), Den Europæiske Socialfond Plus, Interreg, Førtiltrædelsesinstrumentet samt Grønlandsbeslutningen.

I alt har regeringen forelagt mere end 20 forhandlingsoplæg i Europaudvalget vedrørende sektorretsakter under MFF.

Det er vigtigt at huske på, at de foreløbige delvise indstillinger handler om indholdet af sektorretsakterne – og ikke om de konkrete beløb, der er afsat til de enkelte områder. Det betyder også, at man ikke kan lægge delaftalerne på de enkelte sektorretsakter sammen for derved at få det samlede udgiftsniveau på de enkelte områder. Hvor mange penge, der vil blive afsat til de enkelte sektorretsakter, er der med andre ord ikke taget stilling til endnu.

Dette skyldes, som det er Europaudvalget bekendt, at det overordnede udgiftsniveau, fordelingen på udgiftskategorier og en række tildelingskriterier fastlægges i det centrale forhandlingsspor. Som nævnt af udenrigsministeren i Europaudvalget, er vi dog endnu ikke dér, hvor der er indsat foreløbige beløb eller endda beløbsintervaller for de enkelte budgetkategorier. Det er usikkert, om dette vil blive opnået under det rumænske formandskab.

Hvad angår den forventede drøftelse af de eksterne instrumenter på det kommende rådsmøde, forelagde ministeren for udviklingssamarbejde den 26. april 2019 forhandlingsoplæg vedrørende NDICI.

For så vidt angår de store linjer i instrumentet har man fra dansk side langt hen ad vejen fået tilgodeset sine synspunkter. Det har været en kernesag for regeringen, at EU's eksterne finansieringsinstrumenter skulle forenkles med henblik på at skabe større sammenhæng og fleksibilitet. Det foreliggende udkast lægger op til at samle en række instrumenter under samme forordning, der vil fremme sammenhængskraften i EU's indsatser såvel som fleksibiliteten i forhold til nye udfordringer.

Tematisk er det også vurderingen, at det aktuelle udkast flugter med danske prioriteter og værdier. Det gælder 2030-dagsordenen og verdensmålene, som instrumentet skal bidrage til at opnå med strategisk afsæt i Den Europæiske Konsensus om Udvikling og EU's Globale Strategi. Også fattigdomsbekæmpelse står stærkt i overensstemmelse med Unionens traktatlige forpligtelser.

Danmark og ligesindede lande har i forhandlingerne prioriteret menneskerettigheder. Det er i det forelæggende udkast tilgodeset med et tematisk vindue for menneskerettigheder og demokrati og indgår i de geografiske vinduer som en prioritet.

Klimaforandringer er også en væsentlig prioritet, idet der er sat et mål om, at 25 pct. af de samlede midler til instrumentet skal gå til klimarelaterede indsatser. Regeringen arbejder i samarbejde med flere andre medlemslande i forhandlingerne for, at dette forbrugsmål kan blive endnu højere.

Hvad angår migration har regeringen prioriteret at sikre tilstrækkelige, fleksible midler til migrationshåndtering, og at indsatser under instrumentet adresserer grundlæggende årsager til irregulær migration. Endelig arbejder regeringen for, at den incitamentsbaserede tilgang til tildeling af midler, herunder ift. partnerlandenes fremskridt på migrationsområdet, som for indeværende gælder geografisk for det europæiske naboskab, udbredes til alle geografiske vinduer.

Der eksisterer, som også nævnt for Folketingets Europaudvalg af ministeren for udviklingssamarbejde, fortsat en risiko for, at udgangspunktet om ét samlet instrument ikke vil bestå, og at Den Europæiske Udviklingsfond og/eller Naboskabsinstrumentet måske bliver udskilt. Dette vil i regeringens optik være et stort tilbageskridt fra det ambitiøse og rettidige udgangspunkt, hvor hensigten er at skabe et mere enkelt grundlag for udviklingssamarbejdet og at øge fleksibiliteten for hurtigt at kunne kanalisere midler hen, hvor de fremtidige behov er størst.

I fald instrumentet deles op, vil der forventeligt skulle vedtages forordningsforslag på hvert enkelt instrument. Regeringen følger fortsat udviklingen og lægger vægt på, at instrumentet forbliver intakt, jf. forhandlingsoplægget for NDICI. På rådsmødet vil regeringen således udtrykke sin opbakning til ét samlet instrument.

Afslutningsvis bemærkes det, at Grønlandsbeslutningen hører til under budgetkategori 6, og at regeringen har særlige interesser heri, jf. forhandlingsoplægget.

Dagsordenspunkt 2: Forberedelse af Det Europæiske Råd den 20.-21. juni 2019 (kommenteret dagsorden)

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. maj 2019 forventes den kommenterede dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 20. – 21. juni at blive præsenteret. Det forventes, at Rådet vil tage den kommenterede dagsorden til efterretning. Den egentlige substansdrøftelse af emnerne og udkast til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd den 20. – 21. juni vil først finde sted på rådsmødet (almindelige anliggender) den 18. juni.

Det forventes, at Det Europæiske Råd den 20. – 21. juni vil vedtage EU's strategiske dagsorden for 2019 – 2024. Formålet med den strategiske dagsorden er at sætte den overordnede politiske retning for EU's udvikling og arbejde i de kommende år. Den strategiske dagsorden udgør samtidig Det Europæiske Råds forventninger til den nye Kommission og dennes arbejdsprogram.

Det rumænske formandskab forventes at give en status på forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme, efterfulgt af politiske drøftelser. Den næste flerårige finansielle ramme var senest genstand for drøftelser på Det Europæiske Råd i december 2018.

Det forventes, at også klima vil være genstand for drøftelser. På det Europæiske Råd i marts 2019 var der enighed om at intensivere arbejdet med EU's langsigtede klimastrategi, og at vende tilbage til emnet på Det Europæiske Råd i juni forud for FN's generalsekretærs klimatopmøde den 23. september.

Derudover forventes Det Europæiske Råd at drøfte konklusioner for Det Europæiske Semester på baggrund af en horisontal sammenfatning af de landespecifikke anbefalinger. Der forventes også en kort status på arbejdet med imødegåelse af desinformation på baggrund af en erfaringsrapport fra formandskabet, Kommissionen og EU's udenrigsrepræsentant.

Det Europæiske Råd forventes desuden at drøfte eksterne relationer i lyset af udviklingen frem mod mødet i juni, og det kan ikke udelukkes, at også udvidelse vil være genstand for drøftelser.

Endelig kan det bemærkes, at det på mødet i Det Europæiske Råd (artikel 50) i april blev besluttet, at der skal gives en status på Storbritanniens udtræden fra EU på Det Europæiske Råd i juni.

Dagsordenspunkt 3: Institutionel rammeaftale for bilaterale forbindelser mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund

Det tredje punkt på dagsordenen omhandler udkast til institutionel rammeaftale mellem EU og Schweiz. Sagen er ikke på dagsordenen for selve rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. maj 2019, men siden forhandlingsdirektiverne blev forelagt Europaudvalget i oktober sidste år, foreligger der et aftaleudkast, der er færdigforhandlet på teknisk niveau. I Schweiz har regeringen ikke tilsluttet sig aftalen, men sendt udkastet i offentlig konsultation, der ventes afsluttet i den nærmeste fremtid. Såfremt den schweiziske regering tilslutter sig aftalen, evt. efter afholdel-

se af en folkeafstemning, ventes Kommissionen at fremsætte forslag til rådsafgørelse om indgåelse og undertegnelse af aftalen.

Med aftaleudkastet har man forhandlet en balanceret ramme for det fremtidige forhold, der vil bidrage til større juridisk sikkerhed og ensartet fortolkning af indre markedsregler. Aftalen fastsætter fire overordnede principper til dette formål: Løbende justering af bilaterale aftaler i henhold til udviklinger i EU-retten; uafhængige mekanismer til overvågning og domstolskontrol; ensartet fortolkning og anvendelse af indre markedsregler i overensstemmelse med EU domstolens retspraksis; og etablering af en effektiv mekanisme for tvistbilæggelse.

Aftaleudkastet omfatter alle aftaler mellem EU og Schweiz, der relaterer sig til det indre marked, herunder også fremtidige aftaler. Følgende eksisterende aftaler er omfattet og til dels omtalt i protokoller til rammeaftalen. Det drejer sig om aftale om fri bevægelighed for personer, 1999; aftale om luftfart, 1999; aftale om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej, 1999; aftale om handel med landbrugsprodukter, 1999; aftale om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering, 1999. Derudover indeholder aftaleudkastet en erklæring, hvor parterne tilslutter sig en modernisering af frihandelsaftalen fra 1972 mellem EU og Schweiz.

Regeringen støtter udkastet til den institutionelle aftale mellem EU og Schweiz, der skal sikre ensartet fortolkning og anvendelse af EU-retten, effektiv overvågning af de bilaterale aftaler, løbende justering i henhold til udviklinger i EU-retten og en mere effektiv mekanisme for tvistbilæggelse, og finder det positivt, at der i udkastet er sikret en balance mellem rettigheder og forpligtelser.

Siden sidst: Åbenhed i Rådets lovgivningsarbejde

Spørgsmålet om åbenhed i Rådets lovgivningsarbejde er ikke på dagsordenen for rådsmødet den 21. maj.

Forhandlingerne er nu startet på teknisk niveau. De foreløbige drøftelser viser, at medlemslandene er delte i spørgsmålet om ambitionsniveauet for øget åbenhed i lovgivningsarbejdet. Regeringen arbejder sammen med et antal ligesindede medlemslande – i tråd med Europaudvalgets beretning vedrørende åbenhed i Rådet – for, at der findes konkrete løsninger, der skaber øget åbenhed omkring processerne, herunder at flere dokumenter automatisk bliver lagt frem, og at den demokratiske kontrol med lovgivningsprocessen bliver øget.